

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas noteikumi" anotācija

Nosaukums	Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas noteikumi
Dokumenta veids	Noteikumi
Izdošanas pamatojums	Noguldījumu garantiju likuma 11. panta 3. punkts
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Noguldījumu garantiju likuma 11. panta 3. punktā ietverto deleģējumu 2021. gada 5. janvārī tika izdoti Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr. 1 "Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas normatīvie noteikumi" (turpmāk – normatīvie noteikumi Nr. 1).</p> <p>Ar 2023. gada 1. janvāri Finanšu un kapitāla tirgus komisija tika pievienota Latvijas Bankai, un minētajā datumā spēkā stājās Latvijas Bankas likums, kura pārejas noteikumu 4. punkts noteic, ka Latvijas Banka ir Finanšu un kapitāla tirgus komisijas mantas, finanšu līdzekļu, tiesību un saistību pārņēmēja saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto plānu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanai Latvijas Bankai.</p> <p>Atbilstoši Noguldījumu garantiju likuma pārejas noteikumu 17. punktam uz šā likuma pamata līdz Latvijas Bankas likuma spēkā stāšanās dienai izdotie Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas noteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, ir sagatavots Latvijas Bankas noteikumu projekts "Informācijas par garantēto atlīdzību apkopošanas un sniegšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstāj normatīvos noteikumus Nr. 1, un normatīvie noteikumi Nr. 1 tiek atzīti par spēku zaudējušiem.</p> <p>Noteikumu projekts ietver arī dažus precizējumus.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Precizēts apkopojamās informācijas par noguldītājiem apjoms, nosakot, ka noguldījumu piesaistītājs apkopo (un līdz ar to arī iesniedz) informāciju par noguldītāja (fiziskās personas) un noguldītāja pārstāvēttiesīgās personas e-pasta adresi, ja tāda ir pieejama, ērtākai saziņai ar noguldītāju noguldījumu nepieejamības iestāšanās gadījumā, kā arī papildus tiek pieprasīts norādīt dzimšanas apliecības numuru nepilngadīgajām personām.2. Precizēti klasifikācijas kodi noguldījumiem, par kuriem nav izmaksājama garantētā atlīdzība, lai nodrošinātu ātrāku un precīzāku informācijas par garantēto atlīdzību pārbaudi un garantētās

atlīdzības izmaksu, piešķirot atsevišķu klasifikatora kodu, ja noguldītājam ir nepieciešami vai nav pabeigti padziļinātās izpētes vai darījumu uzraudzības pasākumi atbilstoši Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma prasībām, kā arī par turējumā esošiem trešo personu līdzekļiem, t. sk. līdzekļiem darījuma kontos.

3. Mainīts apkopojamās informācijas iesniegšanas apjoms un veids, tehniskos norādījumus ar failu struktūrām un formātiem neietverot normatīvajā aktā, jo tie tiks publicēti Latvijas Bankas oficiālajā tīmekļvietnē (adrese: <https://www.bank.lv>).
4. Precizēts vairāku viena noguldītāja noguldījumu atspoguļošanas veids attiecīgajā sarakstā.
5. Precizēta garantētās atlīdzības apmēra norādīšana attiecīgajā sarakstā, t. i., minētās atlīdzības apmēru sarakstā norāda, tajā neiekļaujot no noguldījuma procentu ienākumiem ieturamo iedzīvotāju ienākuma nodokli un par noguldījumu piesaistītāja sniegtajiem pakalpojumiem ieturamo komisijas maksu.

Pārstāvētītiesīgā persona noteikumu projekta izpratnē ir persona, kurai ir tiesības rīkoties ar noguldītāja norēķinu kontu un tajā esošajiem līdzekļiem. Uzņēmuma pārstāvētītiesīgā persona ir valdes loceklis, kuram Uzņēmumu reģistrā reģistrētas pārstāvības tiesības, vai persona, kurai izdota komercpilnvara rīkoties ar šī uzņēmuma norēķinu kontiem un tajos esošajiem līdzekļiem uzņēmuma vārdā. Fiziskas personas pārstāvētītiesīgā persona ir fiziskas personas aizbildnis, aizgādnis vai persona, kurai ir izsniegta notariāli apliecināta pilnvara rīkoties ar noguldītāja norēķinu kontu un tajos esošajiem līdzekļiem noguldītāja vārdā, vai citas pārstāvētītiesīgās personas saskaņā ar likumu vai tiesas vai bāriņtiesas nolēmumu.

Pārstāvētītiesīgās personu sarakstā tirgus dalībnieks norāda visus sev pieejamo aktuālo informāciju. Gadījumos, kad tirgus dalībniekam nav spēkā esošas informācijas par pārstāvētītiesīgo personu, šāda informācija var netikt uzrādīta. Tāpat var būt situācijas, kad tirgus dalībnieka rīcībā ir informācija tikai par vienu no vairākām pārstāvētītiesīgām personām, šādā gadījumā arī tiek uzrādīta tā informācija, kas ir tirgus dalībnieka rīcībā.

Tirgus dalībniekam ir jānodrošina saraksta par pārstāvētītiesīgām personām sagatavošanu, ņemot vērā esošo informāciju tirgus dalībnieka iekšējos reģistros, atbilstoši iekšējiem normatīvajiem dokumentiem.

	<p>Informācija, kas pieprasīta kontrolei regulāri un pēc pieprasījuma, pēc pārbaudes tiek dzēsta no Latvijas Bankas informācijas sistēmām.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Ikviens pamattiesību ierobežojums pamatojams ar apstākļiem un argumentiem, kādēļ tas vajadzīgs, proti, ierobežojums tiek noteikts svarīgu interešu – leģitīma mērķa – labad.</p> <p>Noteikumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Minētie leģitīmie mērķi tiek sasniegti, nodrošinot, ka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) noguldījumu piesaistītājs, kuram konstatēta noguldījumu nepieejamība, savlaicīgi, noteikumu projektā paredzētajā kārtībā un apjomā sagatavo, apkopo un iesniedz Latvijas Bankai informāciju par visiem noguldītājiem – fiziskām un juridiskām personām, noguldītājiem, kuriem izmaksājama garantētā atlīdzība –, garantētās atlīdzības summām un noguldītāja pārstāvēttiesīgajām personām; 2) pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no noguldījumu piesaistītāja, kuram iestājusies noguldījumu nepieejamība, Latvijas Banka savlaicīgi un iespējami īsākā laikā varēs nodrošināt garantētās atlīdzības pieejamību Noguldījumu garantiju likumā noteiktajā termiņā, proti, ne vēlāk kā septiņu darbdienu laikā pēc dienas, kad iestājusies noguldījumu nepieejamība, izņēmuma gadījumos garantētās atlīdzības izmaksu uzsākot 10 darbdienu laikā, ja noguldījumu piesaistītājam noguldījumu nepieejamība ir iestājusies laika periodā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim (Noguldījumu garantiju likuma pārejas noteikumu 14.punkts); 3) uzsākot garantētās atlīdzības izmaksu iespējami ātrāk, tiks veicināta arī sabiedrības labklājība un uzticēšanās garantētās atlīdzības izmaksas procesam un finanšu tirgus stabilitātei kopumā, vienlaikus nodrošinot saņemtās informācijas aizsardzību un konfidencialitāti un informācijas izmantošanu tikai garantētās atlīdzības izmaksas nodrošināšanai. <p>Informācijas pieprasīšanas tiesiskais pamats ir Latvijas Bankas likuma 5. panta pirmās daļas 6. punkts.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Lai izvērtētu, vai pieņemtā tiesību norma atbilst samērīguma principam, jānoskaidro: pirmkārt, vai lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīma mērķa sasniegšanai; otrkārt, vai šāda rīcība ir nepieciešama, t. i., vai mērķi nevar sasniegt ar citiem, indivīda tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; treškārt, vai likumdevēja darbība ir samērīga jeb atbilstoša, t. i., vai labums, ko iegūs sabiedrība, ir lielāks par indivīda tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu.</p>

	<p>Atbilstošākais veids, kā noteikt tirgus dalībniekiem vienotas un saistošas prasības, ir izdot tiem saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu minēto prasību vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Samērojot papildu slogu, kas uzlikts tirgus dalībniekiem, un resursus, kas tirgus dalībniekiem būs jāiegulda Latvijas Bankas noteikto prasību ievērošanā, ar sabiedrības ieguvumu, jāsecina, ka, nosakot noguldījumu piesaistītāju iesniedzamo informāciju par noguldītājiem un to noguldījumiem, tiks nodrošināta efektīvāka garantētās atlīdzības izmaksa noguldījumu nepieejamības iestāšanās gadījumā, kā arī, ka sabiedrības interesēm piešķirama prioritāte un tās ieguvums būs lielāks par papildu resursu ieguldījumu, kas konkrētajam tirgus dalībniekam varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmais stabilāka finanšu sektora efekts.</p> <p>Pieprasītās informācijas apjoms atbilst Noguldījumu garantiju likuma prasību izpildei garantēto atlīdzību izmaksu nodrošināšanas procesā.</p> <p>Informācija par noguldītāja kontaktinformāciju tiek pieprasīta, ja tirgus dalībniekam šāda informācija ir pieejama un ja noguldītājs tirgus dalībniekam ir sniedzis šādu informāciju saziņai, un tā nepieciešama, lai noguldījumu nepieejamības iestāšanās gadījumā nodrošinātu efektīvu saziņu ar noguldītāju garantētās atlīdzības izmaksu procesā, ievērojot noguldītāja intereses.</p> <p>Informācija par noguldītāja dzimšanas datiem nepieciešama, lai garantētās atlīdzības izmaksas procesā būtu iespējams pārliecināties, vai noguldītājs nav tāda persona, kas iekļauta sankciju sarakstos.</p>
Spēkā stāšanās	2024. gada 1. janvāris
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un/vai izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projektā paredzētās prasības nerada būtisku papildu administratīvo slogu tirgus dalībniekiem, jo jau šobrīd normatīvie noteikumi Nr. 1 nosaka par garantēto atlīdzību apkopjamās un iesniedzamās informācijas apjomu. Noteikumi aizstāj normatīvos noteikumus Nr. 1. Noteikumu projekts ietver dažus precizējumus. Ņemot vērā to, ka noteikumu projekts paredz samazināt prasības informācijas apkopošanai un iesniegšanai (šobrīd normatīvie noteikumi Nr. 1 paredz, ka noguldījumu piesaistītājs informāciju apkopo un iesniedz vairākos atsevišķos sarakstos, bet ar noteikumu projektu šī prasība tiek mainīta), administratīvais slogs noguldījumu piesaistītājiem tiek samazināts.</p>

Saistītie dokumenti	Grozījumi Latvijas Bankas noteikumos Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku", paredzot regulējumu informācijas par garantēto atlīdzību iesniegšanai paaugstinātas drošības sistēmā. Normatīvie noteikumi Nr. 1, kuri ar noteikumu projektu tiks atzīti par spēku zaudējušiem.
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tika nosūtīts Krājaizdevu Apvienībai, Latvijas Finanšu nozares asociācijai un Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienībai komentāru sniegšanai. Noteikumu projekts tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 04.05.2023. tika dota iespēja sniegt priekšlikumus vai iebildumus. Noteikumu projekts iesniegts izskatīšanai Latvijas Bankas konsultatīvajā finanšu tirgus padomē.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības laikā tika saņemti komentāri un jautājumi no Latvijas Finanšu nozares asociācijas un Krājaizdevu Apvienības. Saņemtie komentāri tika izskatīti, ņemti vērā ierosinājumi un sniegti skaidrojumi par daļēji vērā ņemtajiem un noraidītajiem ierosinājumiem un jautājumiem. Latvijas Bankas konsultatīvās finanšu tirgus padomes 07.06.2023. sēdē Noteikumu projekts ir atbalstīts.